

DABASZINĪBAS

1.-6.klasei

**mācību priekšmeta programmas paraugs speciālās pamatizglītības
programmu īstenošanai izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības
traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem**

Gita Glezere, Irita Kovaļska

Dabaszinības 1.-6.klasei

Mācību priekšmeta programmas paraugs speciālās pamatizglītības programmu īstenošanai izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem
(izglītības programmas stundu plāna 1.variants)

Atbildīgā par izdevumu – Anita Falka

Ievads

Mācību priekšmeta “Dabaszinības” programma veidota atbilstoši Latvijas Republikas Vispārējās izglītības likumam un Valsts standarta pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmeta “Dabaszinības” standartā izvirzītajiem galvenajiem mērķiem un uzdevumiem, ievērojot speciālās pamatizglītības programmā izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Programma ir speciālās izglītības programmas sastāvdaļa, kuru veido mācību priekšmeta mērķi un uzdevumi, mācību saturs, mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.

Programma veidota tā, ka katras tēmas stundu skaitu pedagogs brīvi var plānot pēc saviem ieskatiem respektējot izglītojamo attīstību.

Programmas saturs veidots, ievērojot izglītojamo ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem izziņas procesu – uzmanības, uztveres, domāšanas, iztēles un atmiņas – īpatnības.

Mācību saturs paredz apgūt elementāras zināšanas par dzīvo un nedzīvo dabu, cilvēka maņu orgāniem, veselības saglabāšanu un nostiprināšanu, tuvākās apkārtnes iepazīšanu un drošību tajā.

Dabas zinību mācību priekšmeta apgūvē nepieciešams realizēt visus attīstības traucējumu korekcijas virzienus:

- sajūtu un valodas pieredzes precizēšana, paplašināšana un sistematizēšana;
- traucējumu novēršana emocionālajā, gribas un sociālās uzvedības motivācijas sfērā;
- sabiedrības prasībām atbilstošas sociālo vajadzību, kā arī intelektuālo, ētisko un estētisko vērtību sistēmas izveide;
- valoda;
- domāšanas operāciju (analīzes un sintēzes, vispārināšanas, abstrahēšanas un konkretizēšanas u.c.) attīstīšana;
- ierastās intelektuālās darbības stereotipu pārvarēšana.

Mācību programma strukturēta pakāpēs, jo izglītojamo spējas mēdz būt dažādas un nav pielīdzināmas noteiktas klases kritērijiem. Nosacīti katrai pakāpei ir piemērotas noteiktas klašu grupas. Atbilstoši izglītojamā attīstības un veselības stāvoklim pedagogs pēc saviem ieskatiem pakāpi var noteikt individuāli, to nepiemērojot klasei.

Satura apgūšanas secību ir iespējams variēt atbilstoši skolēnu spējām. Skolēniem, kuru attīstības traucējumu izpausmes liedz apgūt programmā norādīto attiecīgajā klasē, var atkārtot un nostiprināt to mācību pakāpi vai daļu, kura ir atbilstoša viņu spējām.

Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

Mācību priekšmeta mērķis:

Radīt interesi par dabu un tās procesiem, veidojot labvēlīgu attieksmi pret apkārtējo vidi un savu veselību; veidot pareizus priekšstatus par dabas objektiem.

Mācību priekšmeta uzdevumi:

1. Sniegt zināšanas par dabas objektiem, to svarīgākajām izpausmēm.
2. Apgūt praktiskās darbības iemaņas dabas procesu izzināšanā.
3. Veidot prasmes un iemaņas saudzīgai attieksmei un rūpēm pret dabu.
4. Attīstīt sajūtas – saskatīt, sajust, saklausīt.
5. Paplašināt priekšstatu apjomu.

Mācību satura apguves organizācija un secība

Mācību satura apguves secība mācību priekšmeta programmā nosacīti sadalīta klasēs. Pedagogam norādītās tēmas nepieciešams piemērot katra izglītojamā spējām, izvērtējot paredzamos mācību sasniegumus. Mācību sasniegumu kritēriju varianti iespējami:

- 1) pasīvi piedalās mācību stundā;
- 2) vēro pedagoga un citu skolēnu darbību;
- 3) aktīvi piedalās mācību stundā, izpilda darbības kopā ar pedagogu;
- 4) aktīvi piedalās mācību stundā, izpilda darbības patstāvīgi;
- 5) reproducē iegūtās prasmes un zināšanas.

Mācību organizācijas formas

1. Mācību stunda
2. Āra nodarbības.
3. Mācību ekskursija.

1.pakāpe

Tēma	Temats	Vēlamais rezultāts	Praktiskā darbība
Es un daba.	Dabaszinību priekšmets.	Zina, ko māca dabaszinības. Zina, kas ir daba.	Dabas novērošana.
Mana skola.	Skolas telpu izvietojums. Es un mani klasesbiedri. Es un mani skolotāji.	Orientējas savas klases telpā. Orientējas skolas telpās. Zina savus klasesbiedrus un skolotājus. Ir pozitīva attieksme pret skolas vidi.	Ekskursija. Spēles un rotaļas.
Tuvākā un skolas apkārtnē.	Dabas objekti. Cilvēka radītie objekti. Augi un dzīvnieki. Ceļš uz skolu.	Nosauc raksturīgākos augus un dzīvniekus. Atšķir dabas objektus no cilvēku radītajiem objektiem. Zina drošības noteikumus, kuri jāievēro dabas vidē.	Apkārtnes novērošana. Augu un dzīvnieku novērošana. Spēles un rotaļas.
Augi.	Augu krāsa, forma, izmērs. Augu kopīgās un atšķirīgās pazīmes. Augu kopšana un saudzēšana.	Raksturo augus pēc formas, krāsas, lieluma. Saskata augu kopīgās un atšķirīgās pazīmes. Mācās rūpēties par augiem.	Augu vērošana un pētīšana. Augu atpazīšana attēlos, to salīdzināšana, izkrāsošana un veidošana.
Dzīvnieki.	Mājdzīvnieki.	Nosauc mājdzīvniekus,	Dzīvnieku

		imitē to balsis. Atpazīst mājdzīvniekus attēlos. Ir iepazīstināti un zina drošības noteikumus, kuri jāievēro saskarsmē ar dzīvniekiem. Zina, kā pareizi izturēties pret dzīvniekiem.	vērošana attēlos un dabā. Ekskursija. Spēles un rotaļas. Pārrunas. Mājdzīvnieku attēlošana ar vizuālās mākslas līdzekļiem.
Gadalaiki.	Rudens. Ziema. Pavasaris. Vasara.	Nosauc gadalaikus, orientējās to secībā. Atpazīst gadalaikus pēc raksturīgākām pazīmēm dabā un attēlos. Atšķir un nosauc katram gadalaikam raksturīgākās pazīmes.	Novērošana attēlos un dabā. Pārgājiens. Ekskursija. Darbs ar attēliem un piktogrammām.

2.pakāpe

Tēma	Temats	Vēlamais rezultāts	Praktiskā darbība
Dzīvā un nedzīvā daba.	Dzīvās daba: cilvēks, augi, dzīvnieki. Nedzīvās dabas objekti. Dzīvās un nedzīvās dabas pazīmes. Dabas aizsardzība.	Zina, kas ir dzīva būtne. Zina, kas ir nedzīvās dabas objekts. Atšķir dzīvās būtnes no nedzīvās dabas objektiem. Ir saudzīga attieksme pret dzīvās, nedzīvās dabas objektiem.	Augu un dzīvnieku novērošana. Darbs ar attēliem un piktogrammām (salīdzināšana, grupēšana).
Dabas parādības.	Laika apstākļi: saulains, apmācies, lietains. Nokrišņu veidi: lietus, sniegs.	Novēro, nosauc un atzīmē laika vērojumus. Atšķir nokrišņu veidus.	Laika apstākļu novērošana. Datu apkopošana laika apstākļu kalendārā (attēli, piktogrammas, patstāvīgs zīmējums).
Orientēšanās apkārtņē un laikā.	Skolas telpas un tuvākā apkārtnē. Diennakts daļas. Nedēļa. Dienas režīms.	Orientējas skolas telpā un teritorijā Nosauc nedēļas dienas un diennakts daļas. Nosauc apkārtnes objektus. Orientējas skolas un personiskajā dienas režīmā.	Novērošana. Spēles un rotaļas. Darbs ar kalendāru, attēliem, piktogrammām. Dienas režīma veidošana.
Cilvēks un higiēna.	Cilvēka ķermeņa daļas, to nozīme. Ķermeņa higiēna. Veselīgs uzturs.	Nosauc un parāda cilvēka ķermeņa daļas, zina to funkcijas. Zina un ikdienā ievēro	Cilvēka ķermeņa modelēšana. Personiskās higiēnas iemaņu

		higiēnas prasības. Nosauc un diferencē uzturā lietojamus augus	nostiprināšana praktiski darbojoties. Darbs ar attēliem un piktogrammām. Rotaļas.
--	--	--	--

3.pakāpe

Tēma	Temats	Vēlamais rezultāts	Praktiskā darbība
Augi, to daudzveidība.	Augu daudzveidība (koki, krūmi, ziedi, dārzeņi, augļi, ogas un sēnes). Dārzeņi. Augļi un ogas.	Diferencē augus, atpazīst uzturā lietojamus augus. Pazīst dārzeņus, augļus, ogas. Saskata kopīgo un atšķirīgo. Zina, ka nepazīstamas sēnes ir bīstamas.	Augu pētīšana attēlos un dabā, degustēšana, to salīdzināšana. Augu zīmēšana, krāsošana, veidošana
Dzīvnieki, to daudzveidība.	Mājdzīvnieki. Savvaļas dzīvnieki. Putni. Kukaiņi.	Raksturo dzīvniekus, putnus un kukaiņus pēc ārējā izskata un nozīmes. Nosauc dzīvnieku, putnu, kukaiņu ķermeņa daļas. Prot atšķirt mājdzīvniekus no savvaļas dzīvniekiem attēlos un dabā. Zina un atpazīst dažas putnu un kukaiņu sugas.	Novērošana. Salīdzināšana. Modelēšana. Spēles un rotaļas. Dzīvnieku, putnu un kukaiņu zīmēšana, veidošana, aplicēšana.
Dabas parādības.	Vējš. Negaišs. Putenis.	Zina jēdzienus: vējš, negaišs, putenis. Pastāsta par saviem vērojumiem.	Novērošana. Dabas parādību attēlošana (ar vizuālās mākslas līdzekļiem, balsi, kustībām).
Dabas ainavas.	Mežs. Ūdens krātuves (upe, jūra, ezers). Drošība pie ūdens krātuvēm. Dabas aizsardzība.	Zina jēdzienus: mežs, upe, jūra, ezers. Pazīst mežu, upi, jūru, ezeru attēlos un dabā. Zina un ievēro uzvedības normas un drošības noteikumus dabas vidē.	Novērošana. Ekskursija. Spēles un rotaļas. Dabas ainavu attēlošana ar vizuālās mākslas līdzekļiem. Salīdzināšana.
Orientēšanās laikā.	Diennakts daļas. Nedēļa. Mēnesis. Gads.	Nosauc diennakts daļas, nedēļas dienas, mēnešus. Orientējas gadalaiku secībā. Ir iepazīstināts ar gadskārtu svētkiem, to tradīcijām.	Darbs ar kalendāru, attēliem, piktogrammām. Spēles un rotaļas. Modelēšana

Cilvēks.	Maņu orgāni: acis, ausis, deguns, āda, mēle.	Parāda cilvēka maņu orgānus. Zina, ka gaismu uztver ar acīm. Zina, ka skaņu uztver ar ausīm. Zina, ka pieskārienu uztver ar ādu. Zina, ka garšu uztver ar mēli. Zina, ka smaržu uztver ar degunu. Ikdienā ievēro higiēnas prasības.	Pētījums. Eksperiments (piem. dažādu garšu noteikšana) Spēles un rotaļas.
Debess ķermeņi. Gadalaiki.	Debess ķermeņi: Saule, Mēness un zvaigznes. Mēneši un gads. Gadalaiki.	Atpazīst debess ķermeņus. Zina mēnešu un gadalaiku nosaukumus. Diferencē gadalaiku pazīmes.	Novērošana. Modelēšana. Darbs attēliem, piktogrammām, kalendāru.
Augi un dzīvnieki dažādos gadalaikos.	Augu pārmaiņas gadalaikos. Dzīvnieku pielāgošanās gadalaikiem.	Nosauc augu pazīmes katrā gadalaikā. Raksturo dzīvnieku uzvedību dažādos gadalaikos (dzīvnieku ziemas guļa, gājputnu aizceļošana).	Novērošana. Pētījums (sēklu sēšana). Zīmēšana, izkrāsošana.
Dabas ainavas.	Dārzs: augļu dārzs, sakņu dārzs. Mežs un parks. Ūdenskrātuvju daudzveidība.	Pazīst un diferencē dārzu, parku, mežu, jūru un ezeru attēlos un dabā. Zina drošības noteikumus, uzturoties dabas vidē. Prot priecāties par dabas skaistumu. Saudzīgi izturas pret apkārtējo vidi.	Modelēšana. Ekskursija. Novērošana. Salīdzināšana un grupēšana Lomu spēle (rīcība bīstamās situācijās).
Latvija. Dzimtā pilsēta.	Latvijas teritorija. Dzimtā pilsēta. Mana māja. Mana skola.	Iepazīstināts ar Latvijas kontūru kartē. Zina galvaspilsētas nosaukumu. Parāda kartē Rīgu, dzimto pilsētu. Zina dzimtās pilsētas nosaukumu, savu adresi, telefona numuru. Zina skolas nosaukumu un adresi	Darbs ar karti, modelēšana Rotaļas un galda spēles. Pārrunas Praktisks darbs - kontūrkartes krāsošana, Liepājas grāmatas izkrāsošana. Valsts simbolikas atveidošana ar vizuālās mākslas līdzekļiem.

4.pakāpe

Tēma	Temats	Vēlamais rezultāts	Praktiskā darbība
Cilvēks.	Cilvēka ķermenis. Dienas režīms. Veselīgs dzīvesveids. Veselīgs uzturs. Higiēna.	Zina cilvēka ķermeņa uzbūvi un funkcijas. Cenšas plānot savu dienas režīmu. Ir informēts, kas ir veselīgs dzīvesveids. Iesaistās sporta aktivitātēs. Ir sapratne par personīgās higiēnas ievērošanas nepieciešamību. Ikdienā ievēro higiēnas prasības. Ir saudzīga attieksme pret savu un citu veselību.	Novērošana. Plānošana. Darbs ar attēliem un piktogrammām. Spēles un rotaļas. Praktiska personiskās higiēnas iemaņu nostiprināšana.
	Cilvēka dzīves dažādi vecumposmi. Organisma pārmaiņas dažādos vecumposmos.	Zina un diferencē cilvēka dzīves vecumposmus: bērnība, jaunība, brieduma gadi, vecumdienas Nosauc būtiskas vecumposmu pazīmes Ir informēts par organisma pārmaiņām dažādos vecumposmos	Novērošana. Darbs ar attēliem un piktogrammām. Spēles un rotaļas. Praktiska personiskās higiēnas iemaņu nostiprināšana.
Dzīvā un nedzīvā daba.	Dzīvā un nedzīvā daba. Nedzīvās dabas nozīme. Dzīvās dabas nozīme.	Zina un diferencē dzīvās un nedzīvās dabas objektus Ir saudzīga attieksme pret dzīvās, nedzīvās dabas objektiem.	Augu, dzīvnieku novērošana. Apkārtējās priekšmetiskās pasaules izpēte Darbs ar attēliem un piktogrammām (salīdzināšana, grupēšana).
Ūdens	Ūdens dabā un sadzīvē. Ūdens agregātstāvokļi.	Zina, kur ūdens atrodas dabā. Diferencē un nosauc ūdenskrātuves. Saprot ūdens nozīmi sadzīvē. Zina un nosauc ūdens agregātstāvokļus. Ievēro drošības noteikumus ūdens tuvumā.	Eksperiments. Demonstrējums. Novērošana. Laboratorijas darbs. Darbs ar attēliem, piktogrammām.

Gaiss	Gaisa raksturīgākās īpašības. Gaisa nozīmīgākā sastāvdaļa-skābeklis. Gaisa nozīme. Gaisa piesārņojums un tā novēršana.	Nosauc gaisa raksturīgākās īpašības. Zina par skābekļa nozīmi. Pastāsta par gaisa piesārņojumu. Mēra gaisa temperatūru.	Eksperiments. Novērošana. Demonstrējums Spēles un rotaļas.
Ieži, augsne	Iežu raksturīgākās īpašības. Iežu izmantošana Augsnes sastāvs un izmantošana. Augsnes iemītņi. Augsnes aizsardzība.	Ir iepazīstināts jēdzienu "iezis". Nosauc iežu raksturīgākās īpašības. Nosauc, atpazīst attēlos un tuvākajā apkārtnē iežus: smilts, grants, māls. Zina jēdzienu "augzne" Salīdzina dažādas augsnes pēc vairākām pazīmēm Nosauc dažus augsnes dzīvniekus Zina augsnes nozīmi	Laboratorijas darbs. Eksperiments. Demonstrējums. Novērošana. Praktiskie darbi. Kolekciju veidošana
Orientēšanās laikā	Laika mērīšanas paņēmieni un līdzekļi.	Zina laika noteikšanas līdzekļus un paņēmienus- pulkstenis, kalendārs Orientējas pulksteņa un kalendāra uzbūvē Nosauc diennakts daļas, nedēļas dienas, mēnešus. Orientējas gadalaiku secībā. Ir iepazīstināts ar gadskārtu svētkiem, to tradīcijām.	Praktiskie darbi Darbs ar pulksteni, kalendāru, attēliem, piktogrammām. Spēles un rotaļas. Modelēšana
Augu un dzīvnieku valsts daudzveidība	Augu iedalījums. Augu nozīme cilvēka dzīvē. Dzīvnieku iedalījums. Dzīvnieku nozīme cilvēka dzīvē.	Zina augu iedalījumu savvaļas un kultūraugos Zina dzīvnieku iedalījumu savvaļas dzīvniekos un mājdzīvniekos Pastāsta par augu un dzīvnieku nozīmi cilvēka dzīvē	Augu, dzīvnieku novērošana. Apkārtējās priekšmetiskās pasaules izpēte Darbs ar attēliem un piktogrammām (salīdzināšana, grupēšana).
Kultūraugi, savvaļas augi un graudaugi	Augu uzbūve – sakne, lapa, stumbrs, zieds, sēklas. Augu pavairošana ar sēklām un augu daļām. Graudaugu ārējā uzbūve.	Diferencē kultūraugus un savvaļas augus Nosauc auga daļas un pastāsta par augu uzbūvi. Zina, kā pavairo augus. Zina kultūraugu un savvaļas augu izmantošanas iespējas Zina, kas ir graudaugi	Eksperiments. Demonstrējums. Novērošana. Praktiskie darbi Darbs ar attēliem, piktogrammām.

		Prot pastāstīt par graudaugu izmantošanas iespējām.	
Ziedaugi	Ziedaugu ārējā uzbūve. Ziedaugu audzēšana, kopšana un izmantošana. Istabas augi. Dārza puķes. Savvaļas ziedi.	Zina, kas ir ziedaugi Prot pastāstīt par ziedaugu audzēšanu un kopšanu, pielietošanas iespējām Nosauc dažus istabas, dārza un savvaļas ziedaugus Prot priecāties par dabas skaistumu	Eksperiments. Novērošana. Demonstrējums Praktiskie darbi Spēles un rotaļas.
Koki un krūmi	Koku un krūmu ārējā uzbūve. Augļu koki. Ogu krūmi. Savvaļas koki un krūmi. Lapu koki. Skuju koki. Koksnes izmantošana.	Zina koku un krūmu uzbūves būtiskākās pazīmes Atpazīst un nosauc augļu kokus, ogu krūmus, lapu kokus, skuju kokus un dabā, attēlos un piktogrammās Pastāsta par augļu un ogu nogatavošanos Zina kur izmanto koksni Saudzīgi izturas pret kokiem un krūmiem	Laboratorijas darbs. Eksperiments. Demonstrējums. Novērošana. Praktiskie darbi. Kolekciju veidošana
Sēnes	Sēņu vispārīgs raksturojums. Sēnes auglķermeņa daļas. Ēdamās un indīgās sēnes.	Raksturo sēnes uzbūvi – kātiņš, cepurīte, sporas. Pazīst ēdamās un indīgās sēnes attēlos un dabā Apzinās indīgo sēņu bīstamību. Zina, kā rīkoties saindēšanās gadījumā.	Praktiskie darbi Zīmēšanas, izkrāsošana Spēles un rotaļas.

Izmantojamie mācību līdzekļi un metodes

Mācību līdzekļi

1. Mācību literatūra

- 1.1. Ieteicamās mācību grāmatas (sk.pielikumu).
- 1.2. Uzziņu literatūra: vārdnīcas, enciklopēdijas u. tml. izdevumi.
- 1.3. Periodiskie izdevumi.
- 1.4. Interneta resursi.

2. Uzskates un tehniskie līdzekļi, iekārtas

- 2.1. Uzskates līdzekļi: piederumi un iekārtas, kartes, kolekcijas u. c.
- 2.2. Tehniskie līdzekļi un iekārtas: dators, interaktīvā tāfele, interaktīvais galds; smilšu galds.

Mācību metodes

Lai apgūtu programmā plānoto mācību saturu un sasniegtu paredzamos rezultātus, ir nepieciešams izmantot izglītojamo spējām, attīstības līmenim un veselības stāvoklim atbilstošas mācību metodes.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Darbs ar tekstu	Pedagogs piedāvā tekstus lasīšanai (atbilstoši izglītojamo lasīšanas tehnikas apguves līmenim) vai lasa priekšā. Tekstu atlasei var tikt izmantotas mācību grāmatas, metodiski palīg līdzekļi, avīzes, žurnāli, citas grāmatas, rokasgrāmatas un cita vizuālā informācija.	3.klasē, apgūstot tēmu “Augi, to iedalījums”, izglītojamie klausās tekstu, atbild uz jautājumiem, iesaistās pārrunā.
Demonstrēšana	Pedagogs vai izglījamais rāda pārējiem izglītojamajiem demonstrējumu un stāsta par to.	4.klasē, apgūstot tēmu “Debess ķermeņi”, pedagogs demonstrē saules un mēness atrašanās vietas un kustību, attiecībā pret Zemi. Pēc demonstrējuma tiek veiktas pārrunas.
Jautājumi	Pedagogs vai izglītojamie uzdod jautājumus par noteiktu tēmu.	Uzsākot jaunu tēmu, pedagogs var izmantot jautājumu metodi, lai noskaidrotu, izglītojamo zināšanas par šo tēmu darba gaitā izglītojamie uzdod visdažādākos jautājumus.
Lomu spēle	Pedagogs piedāvā izglītojamajiem	4.klasē, apgūstot tēmu

	mācību situācijas aprakstu, ko iespējams atveidot lomās. Izglītojamie iejūtas atveidojamajās lomās atbilstoši uzdevumam.	“Drošība ūdenstilpņu tuvumā” tiek izspēlēta iespējama bīstamā situācija un apgūti pareizās rīcības modeļi.
Rotaļa, spēle	Pedagogs ir sagatavojis tēmai vai konkrētai stundai tematiski atbilstošu rotaļu vai galda spēli un iepazīstina ar tās noteikumiem izglītojamos. Izglītojamie iesaistās rotaļā vai spēlē.	2.klasē, apgūstot tematu “Diennakts”, iet rotaļā “Diena un nakts”.
Saruna	Pedagogs vai izglītojamais uzdod jautājumus un vada sarunu saskaņā ar saņemtajām atbildēm. Pārējie izglītojamie iesaistās sarunā atbilstoši noteikumiem.	1.klasē, organizē sarunu par dzīvnieku lomu cilvēku dzīvē, rosina izteikties, kas notiktu ja nebūtu dzīvnieku.
Situācijas analīze	Pedagogs piedāvā izglītojamajiem reālas situācijas aprakstu un uzdod jautājumus par šo situāciju. Izglītojamie novēro un atbild uz jautājumiem.	Izglītojamie saņem uzdevumu (situāciju no dzīves) – izdomāt, kā rīkoties negaisa laikā.
Stāstījums	Pedagogs izklāsta kāda temata saturu, tas var būt kādu ideju, viedokļu, faktu, teoriju vai notikumu izklāsts. Izglītojamie klausās, uzdod jautājumus.	4.klasē organizē vizuāli uzskatāmu stāstījumu par dzīvo un nedzīvo objektu grupām.
Vizualizēšana	Pedagogs vai izglītojamie izmanto vai patstāvīgi izveido dažādus simboliskus uzskates līdzekļus – tabulas, plānus, kartes, zīmējumus.	1.klasē, apgūstot tematu “Rudens”, izglītojamie zīmē rudens ainavu.

Mācību sasniegumu vērtēšanas

Mācību sasniegumu vērtēšanā galveno uzmanību jāpievērš skolēna attīstības dinamikai, attieksmei pret dabaszinību stundām.

Ievadvērtēšana – izglītojamā spēju un sagatavotības līmeņa aktīvam darbam noteikšana individuālā izglītības plāna sastādīšanai, notiek katra mācību gada sākumā.

Kārtējā vērtēšana – aprakstošā formā vai norādes par noteiktu vērtēšanas kritēriju izpildi skolēnu mācību sasniegumu uzskaites dokumentos (klases žurnālā, e-klases žurnālā), vienu reizi mēnesī.

Noslēguma vērtēšana – aprakstošā formā mācību gada nobeigumā skolēnu liecībās.

Ar izglītojamā mācību sasniegumiem regulāri iepazīstina vecākus vai aizbildņus (pārrunas, darbības demonstrēšana, informācijas sniegšana).

Skolēna sasniegumus nosaka skolotājs balstoties uz katra izglītojamā individuālajā izglītības plānā noteiktajiem uzdevumiem.

Ieteicamās literatūras saraksts

1. Andersone G., Šulce L. Apdomā un padari! Darba burtnīca 3-5 gadi R.: Zvaigzne ABC, 2009.-19 lpp.
2. Andersone G. Bērniem par kartēm R.: Zvaigzne ABC, 2001.
3. Andersone G. Gaiļa ābece. 2. Burtnīca, kas sagatavo skolai R.: Zvaigzne ABC, 2010.
4. Antiņa I. Es mācos 1. Darba burtnīca R.: RaKa, 2003.
5. Antiņa I. Es mācos 2. Darba burtnīca R.: RaKa, 2004.
6. Arājs R., Drulle V., Miesniece A. Dabaszinību metodiskais līdzeklis skolotājam R.: Zvaigzne ABC, 1998.
7. Arājs R., Drulle V., Miesniece A. Dabaszinības 2. Klasei R.: Zvaigzne, 1999.
8. Arājs R., Drulle V., Miesniece A., Andersone G. Izzini pasauli! Dabaszinību pētījuma burtnīca 1. Klase, R.: Zvaigzne ABC, 2005.
9. Arājs R., Drulle V., Miesniece A. Izzini pasauli! Dabaszinību darba burtnīca 4. Klasei R.: Zvaigzne, 2006.
10. Arājs R., Drulle V., Miesniece A. Dabas zinību burtnīca 1. Klasei R.: Zvaigzne ABC, 1998.
11. Dārzeni. Krāsojamā grāmata ar uzlīmēm R.:SIA KORNS N, 2011.
12. Dzīvnīki.Mana pirmā grāmata.,Zvaigzne ABC,2003.
13. Dzīvo zaļi kā Liepājas lauvēns. Krāsojamā grāmata., Liepājas pilsētas dome, 2009.
14. Eistere M. Prieciņa ceļojums Liepājā. Krāsojamā grāmatiņa, Liepājas pilsētas dome, 2005.
15. Fjodorova E., Andersone G. Sešgadnieka dienasgrāmata. Rudens R.: Zvaigzne ABC, 2009.
16. Fjodorova E. Sešgadnieka dienasgrāmata. Ziema R.: Zvaigzne ABC, 2009.
17. Fjodorova E., Andersone G. Sešgadnieka dienasgrāmata. Pavasaris, R.: Zvaigzne, 2009.
18. Frīdenberga B. Uzdevumi pirmsskolas vecuma bērniem. Tēma „Tuvākā apkārtnē” R.: SIA Izglītības soļi, 2005.-24 lpp.
19. Gadalaiki.Mana pirmā grāmata.Zvaigzne ABC,2003.
20. Gadalaiki.Es mācos zīmēt rūtiņās., Zvaigzne ABC, 2008.
21. Gēmute L. Kas ir kas., SIA Apgāds SI., 2001.
22. Glikasa O., Karule L. Augsim veseli 3. Darbaburtnīca R>: Zvaigzne ABC, 2003.
23. Ideju krātuve pirmsskolai.,1.daļa.,Rotaļnodarbības 2-5 gadu veciem bērniem., Zvaigzne ABC, 2009.
24. Ideju krātuve pirmsskolai.,2.daļa.,Rotaļnodarbības 2-5 gadu veciem bērniem., Zvaigzne ABC, 2009.
25. Iepazīsti gadalaikus SIA Valmieras tipogrāfijas lapa, 2007.
26. Kalniņa Ē, Skrode G., Čudinova O. Iepazīsti pasauli. Attīstošais materiāls bērniem ar speciālām vajadzībām R.: Zvaigzne ABC, 2008.
27. Kalniņa Ē. Es pasaulē. Vides mācību speciālo skolu 1.-4. Klasei, 1. Darba burtnīca R.:Zvaigzne, 2000
28. Kas šeit dzīvo?Zvaigzne ABC., 2006.
29. Koki un lapas. Krāsojamā grāmata ar uzlīmēm, R.: SIA KORND N, 2011.
30. Kopā ar runci Rūdi- drošāk! Krāsojamā grāmatiņa. Liepājas pilsētas dome, 2007.
31. Lada-Grodzicka A., Šesgadnieka ABC R.: Zvaigzne ABC 1995.- 64 lpp.
32. Laizāne I., Žučkova A., Rubiķe D., Esmu tīrs Gaismas speciālā internātskola, 2004.- 56 lpp.
33. Liepa D. Snīpainīšu pulksteņdiena R.: Zvaigzne ABC , 2008.
34. Liepājas pēdas Latvijas vēsturē. Krāsojamā grāmatiņa. Liepājas pilsētas dome, 2008.

35. Liepiņa I. Koki R.:Zvaigzne ABC, 2009.
36. Lockerova J.Lauku sētā.Zvaigzne ABC, 2003.
37. Lockerova J.Mežā., Zvaigzne ABC, 2003.
38. Lockerova J. Pie ūdeņiem., Zvaigzne ABC, 2003.
39. Loseva A., Vaverēna vasaras burtnīca. R.:Zvaigzne ABC, 1999.- 16 lpp.
40. Loseva A., Pīlēna vasaras burtnīca R.: Zvaigzne ABC, 1999.-16 lpp.
41. Loseva A., Vaverēna rudens burtnīca R.:Zvaigzne ABC, 1999.-16 lpp.
42. Loseva A. ,Pīlēna rudens burtnīca R.: Zvaigzne ABC, 1997.- 16 lpp.
43. Mājputni. Krāsojamā grāmata ar uzlīmēm R.: SIA KORNS N, 2010.
44. Miruškina I. Brīnumainā pasaule. Darba burtnīca daļējai mācību integrācijai 1. Klase, R.: RaKa, 2000.
45. Ozoliņa A., Zīverte M. Augsburgs. Vides mācība speciālo skolu 1.-4. Klasei, 4. Darba burtnīca R.: Zvaigzne ABC, 2000.
46. Pirmsskolas izglītības programma. – R.: Mācību apgāds NT 1998.
47. Rulle V. Skaties un runā! R.: Zvaigzne ABC, 2003.
48. Saliec fragmentu mīklu.Dzīvnieciņi dzīvoklī.,Zvaigzne ABC, 2004.
49. Saskaiti dzīvniekus!Maksis un Līna laukos.,Zvaigzne ABC, 2005.
50. Sēja G., Akmane :L., Vēro un padari! Darba burtnīca R.: Zvaigzne ABC, 2010.- 19 lpp.
51. Skrode G., Auziņa M. Es un ūdens. Vides mācība speciālo skolu 1.-4. Klasei, 2. Darba burtnīca R.: Zvaigzne ABC, 2000.
52. Valeine A., Zvejniece I. Gaiss un vide. Vides mācība speciālo skolu 1.-4. klasei 3. Darba burtnīca R.: Zvaigzne, 2000.
53. Vaivode E., Ciša L., Škute A., Soms J., Žilinska A. Es un mēs un viss ap mums. Dabas mācība 1. Klasei. Mācību burtnīca „Lielvārds”, 2001.
54. Vārdi.Pirmā vārdu grāmata.,Zvaigzne ABC,2003.
55. Vilks I., Gribuste R., Vilciņa S. Dabaszinības 1. Klasei. Darba burtnīca R.: Lielvārds, 2004.
56. Vilks I., Gribuste R., Vilciņa S. Dabaszinības 1. Klasei. R.: Lielvārds, 2004.
57. Vilksa A. Gadalaiku grāmata R.: EVE, 2001.
58. Zadražils V.pļavā.,Zvaigzne ABC, 2003.
59. Zīverte M. Dabaszinības. Darba burtnīca 6. Klasei speciālām skolām. R.: Zvaigzne ABC, 2003.
60. Zīverte M. Dabaszinības. Darba burtnīca 5. Klasei speciālajām skolām R.: Zvaigzne ABC, 2001.